

۱- گزینه «۴» - یکی از ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، سادگی فکر و روانی کلام آن است. شاعر می‌کوشد تا فکر و خیال خود را همان‌گونه که به خاطرش می‌رسد، بیان کند. شاعران این عصر، بیشتر به واقعیت بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت. آوردن ترکیب‌های تازه، استعاره‌های دلپذیر، تشبیهات گوناگون و به کارگیری انواع توصیف از خصیصه‌های دیگر شعر این دوره است. به این ترتیب ویژگی آورده‌شده در گزینه «۴» درست نیست. (جعفری) (درس چهارم - تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری)

۲- گزینه «۴» - بررسی گزینه‌ها:
گزینه «۱»: سادگی فکر و روانی کلام، توجه به واقعیت بیرونی، کاربرد تشبیه و توصیف از ویژگی‌های شعر در عصر مورد نظر است که بیت این گزینه دارای آن است.

گزینه «۲»: این بیت نیز مانند بیت قبل دارای سادگی فکر و روانی کلام است. هم‌چنین شاعر به وصف یکی از جلوه‌های طبیعت پرداخته است که نشان‌دهنده توجه شاعر به واقعیت بیرونی است. کاربرد تشبیه و توصیف از دیگر ویژگی‌های این بیت است. تمامی این موارد جزو ویژگی‌های شعر در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم هستند.

گزینه «۳»: با توجه به فضای شعر، درمی‌یابیم که این بیت در وصف بهار سروده شده است، که این نیز مانند دو بیت قبل نشان‌دهنده توجه شاعر به واقعیت بیرونی است. سادگی فکر و روانی کلام از دیگر ویژگی‌های این بیت است. هم‌چنین این بیت دارای توصیف هم هست. بنابراین این گزینه نیز دارای ویژگی‌های شعری عصر مورد نظر است.

گزینه «۴»: بیت این گزینه فاقد ویژگی‌های شعر در عصر مورد نظر است. زیرا شاعر در این بیت توجهی به واقعیت بیرونی نداشته است. هم‌چنین در این بیت تشبیه و توصیفی به کار نرفته است. بنابراین گزینه «۴» پاسخ پرسش مطرح‌شده است. (جعفری) (درس چهارم - تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری)

۳- گزینه «۲» - بررسی بیت‌ها:
«الف»: این بیت در وصف معشوق سروده شده است و بیتی عاشقانه است نه مدحی.
«ب»: این بیت بیتی مدحی است و از محتوای آن پیداست که شاعر آن را در مدح پادشاه زمان خود سروده است.
«ج»: این بیت در وصف معشوق سروده شده است و بیتی عاشقانه محسوب می‌شود.
«د»: این بیت نیز بیتی عاشقانه است نه مدحی.

«ه»: شاعر در این بیت نام سلطان محمود پادشاه زمان خود را آورده است و به ستایش وی پرداخته است. بنابراین بیتی مدحی است. به این ترتیب سه بیت از بیت‌های آورده‌شده در صورت سؤال، شعر مدحی نیستند و گزینه «۲» پاسخ پرسش است. (جعفری) (درس چهارم - تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری)

۴- گزینه «۳» - بررسی گزینه‌ها:
گزینه «۱»: یادگار زیران کتابی است که به زبان پهلوی نوشته شده است و هم‌چنین کتابی منظوم است نه مثنوی.
گزینه «۲»: شاهنامه ابومنصوری کتابی تاریخی است که در حوزه تاریخ گذشته ایران نوشته شده است.
گزینه «۳»: با توجه به محتوای متن آورده‌شده در صورت سؤال، که راجع به خلقت آدم است، می‌تواند قسمتی از کتاب ترجمه تفسیر طبری باشد. بنابراین گزینه «۳» پاسخ پرسش را به درستی نشان می‌دهد. (جعفری) (درس چهارم - تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری)

۵- گزینه «۱» - متن آورده‌شده در صورت سؤال، قسمتی از متن کتاب تاریخ بلعمی است که در زمان حکومت سامانیان، یعنی در قرن چهارم هجری نگاشته شده است. بررسی گزینه‌ها:
گزینه «۱»: این شعر با توجه به محتوای آن نمی‌تواند در قرن چهارم سروده شده باشد. زیرا شعرهای آن دوره مضامین ساده‌ای داشتند و توجه شاعر بیشتر به واقعیات بیرونی بود و مفاهیم ذهنی آنها از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت.

گزینه «۲»: سادگی فکر و روانی کلام این بیت و هم‌چنین کاربرد تشبیه و توصیف و نیز توجه شاعر به واقعیت بیرونی، نشان‌دهنده این است که بیت با متن آورده‌شده در صورت سؤال، هم‌دوره است.

گزینه «۳»: وصف طبیعت، سادگی فکر، روانی کلام، کاربرد تشبیه از ویژگی‌های این بیت است و نشان می‌دهد که این بیت در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم هجری سروده شده است. بنابراین هم‌دوره متن صورت سؤال محسوب می‌شود.

گزینه «۴»: محتوای این بیت نشان می‌دهد که بیتی حماسی است و شعر حماسی یکی از انواع رایج شعر در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم است. بنابراین این گزینه نیز هم‌دوره متن صورت سؤال است. به این ترتیب گزینه «۱» پاسخ پرسش است. (جعفری) (درس چهارم - تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری)

۶- گزینه «۳» - متن‌های گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» هر سه محتوای تاریخی دارند و از کتاب تاریخ بلعمی انتخاب شده‌اند. ولی محتوای متن گزینه «۳» با سه متن دیگر تفاوت دارد. (جعفری) (درس چهارم - تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری)

۷- گزینه «۴» - بیت آورده شده در صورت سؤال باید به این صورت خوانده شود و سپس هجاهای آن مشخص شود:

در	کا	ر	عِش	قَم	یا	ر	دِل	آ	گا	ة	مَز	اَس	را	ر	دِل
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
غا	فِل	ن	یَم	اَز	کا	ر	دِل	وَز	کا	ر	دُن	یا	غا	ف	لَم

بنابراین گزینه «۴» علامت هجاهای بیت صورت سؤال را به درستی نشان می‌دهد. (جعفری) (درس پنجم - هماهنگی پاره‌های کلام)

۸- گزینه «۲» - علامت هجاهای بیت صورت سؤال به این گونه است:

سا	قی	ق	د	حی	ش	را	ب	دَر	دَسْت
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
آ	مَد	ز	ش	را	ب	خا	ن	سَر	مَسْت

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

با	عیش	ق	ق	ق	را	ر	در	ن	گن	جد
-	-	U	U	U	-	U	-	U	-	-
جز	نا	ل	ی	زا	ر	در	ن	گن	جد	

گزینه «۲»:

بش	ن	از	نی	چن	ح	کا	یت	می	ک	ند
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
آز	ج	دا	یی	ها	ش	کا	یت	می	ک	ند

گزینه «۳»:

ای	مر	گ	ب	یا	ا	مر	د	می	کن
-	-	U	U	-	U	-	U	-	U
این	عم	س	ر	مر	د	می	ن	دا	رد

گزینه «۴»:

آ	خر	ن	ظ	ری	ب	حا	ل	من	کن
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
پن	گر	ک	چ	گو	ن	بی	ت	ام	زار

همان‌گونه که ملاحظه می‌فرمایید، تنها بیت گزینه «۲» است که هجاهای آن از نظر تعداد و نوع با بیت صورت سؤال تفاوت دارد. (جعفری) (درس پنجم - هماهنگی پاره‌های کلام)

۹- گزینه «۱» - بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

آ	خر	ب	چ	گو	یم	هست	آز	خ	ب	رم	چن	نیست
-	-	U	U	-	-	-	-	U	U	-	-	-
وز	به	ر	چ	گو	یم	نیست	با	وی	ن	ظ	چن	هست

در این بیت دقت کنید که چون شاعر از تکرار منظم موسیقی بهره برده است، هر نیم مصرع در حکم یک مصرع کامل است. به همین دلیل هجای پایانی هر نیم مصرع باید بلند تلفظ شود. در واقع واژه‌های «هست» و «نیست» وسط مصرع مانند هجای پایان مصرع هستند و اگرچه هجای کشیده دارند، ولی بلند تلفظ می‌گردند.

گزینه «۲»:

مخ	تا	ج	قص	ص	نی	ست	گ	رت	قص	د	خو	ن	ماست
-	-	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	U	-
چن	رخ	ت	زا	ن	تس	ت	ب	یغ	ما	چ	حا	ج	تست

گزینه «۳»:

دل	دا	ر	ک	گف	تا	ب	ت	ام	دل	ن	گ	را	تست
-	-	U	U	-	-	U	U	-	U	U	U	-	-
گو	می	ر	س	می	نک	ب	س	لا	مت	ن	گ	ران	باش

گزینه «۴»:

ا	گر	پو	سی	د	گر	دد	اس	ت	خا	نم
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
ن	گر	دد	مه	ر	تز	جا	نم	ف	را	موش

بنابراین علامت هجای بیت گزینه «۱» درست نیامده است. (جعفری) (درس پنجم - هماهنگی پاره‌های کلام)

۱۰- گزینه «۳» - بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱» بیت اول:

شی	دا	ا	زان	ش	دم	ک	ن	گا	رم	چ	ما	ه	نو
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
آب	رو	ن	مو	د	چل	و	گ	ری	گر	د	رو	ب	بست

بیت دوم:

وق	تی	د	را	بی	تا	م	یان	دس	تی	ی	پا	یی	می	ز	دم
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
آک	(نون)	ه	(مان)	پن	دا	ش	تم	در	یا	ی	پی	پا	یا	ب	را

بیت سوم:

	گز	و	جو	د	حا	ض	ر	غا	پ	ش	نی	د	ای
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
من	در	م	یا	ن	جم	ع	د	لم	جا	ی	دی	گ	رست

گزینه «۲»: بیت اول:

خ	یا	ل	رو	ی	ت	أم	دو	ش	دَر	نَ	ظَر	می	گشت
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	-
وُ	جو	دِ	خَس	تِ	آ	مَز	عِش	ق	بِی	خَ	بَر	می	گشت

بیت دوم:

تا	بُ	وَد	با	رِ	غَ	مَت	بَر	دِ	لِ	بِی	هو	ش	مَ	را
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
سو	زِ	عِش	قَت	نَ	نِ	شا	نَد	زِ	جِ	گَر	جو	شِ	مَ	را

بیت سوم:

مُ	حَب	بَت	آ	ت	شی	دَر	جا	نَ	مَف	روخت
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
کِ	تا	دا	ما	نِ	مَح	شَر	با	یِ	دَم	سوخت

گزینه «۳»: بیت اول:

دِ	لی	کِ	عا	شِ	قُ	صا	پَر	بَ	وَد	مَ	گَر	سَن	گست
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	-
زِ	عِش	ق	تا	بِ	صِ	بو	ری	ه	زا	ر	قَر	سَن	گست

بیت دوم:

ای	با	دِ	بِی	آ	را	م	ما	با	بِ	گَل	گو	پِی	غا	م	ما
-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-
کِی	گَل	گِ	ری	زَن	دَر	شِ	کَر	چَن	گَش	تِ	یَز	گَل	شَن	جُ	دا

بیت سوم:

شَم	ع	فَ	لَک	با	ه	زا	ر	مَش	ع	لِ	اَن	جُم
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
بِی	شِ	وُ	جو	دَت	چ	را	غ	با	ز	نِ	شَس	تَسَت

گزینه «۴»:

بیت اول:

کُ	هَن	شَ	وَد	ه	م	کَس	را	بِ	رو	زِ	گا	ر	اِ	را	دَت
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
مَ	گَر	مَ	را	کِ	ه	مان	عِش	قِ	اَو	وَا	لَس	تِ	زِ	یا	دَت

بیت دوم:

آ	بِی	نِ	ای	طَ	لَب	گَن	تا	رو	ی	خُد	بِ	بِی	نی
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-
وَز	حُس	نِ	خُد	بِ	ما	نَد	اَن	گَش	ت	دَر	دَ	ها	نَت

بیت سوم:

اَو	وَ	لِ	دَف	تَر	بِ	نا	م	ای	زِ	دِ	دا	نا
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
صا	نِ	ع	پَر	وَر	دِ	گا	رِ	حِی	ی	تِ	وا	نا

همان گونه که ملاحظه می‌فرمایید، بیت‌های گزینه «۳» همگی با علامت‌های آورده شده در صورت سؤال هماهنگی دارند.

(جعفری) (درس پنجم - هماهنگی پاره‌های کلام)

۱۱- گزینه «۳» - بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

تُ	گَر	خا	هی	کِ	جا	وی	دا (ن)	جَ	ها (ن)	یَک	سَر	بِ	یا	را	بِی
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
صِ	با	را	گو	کِ	بَر	دا	رَد	زِ	ما	نی	بُر	قِ	عَز	رو	یَت

گزینه «۲»:

دَو	ر	مَج	نون)	گُ	دَش	تُ	نُو	بَ	تِ	ماست
-	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-
هَر	کَ	سی	پِن	ج	رو	ز	نُو	بَ	تِ	اوست

گزینه «۳»:

اَن	دَر	سَ	رِ	ما	خِ	یا	لِ	عِش	قَت
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
هَر	رو	ز	کِ	با	د	دَر	فَ	زَوَن)	باد

در این بیت چهار هجای کوتاه وجود دارد نه پنج هجا.

گزینه «۴»:

صو	ف	ی	مَج	س	ک	دی	جا	م	ق	ح	می	ش	کست
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-
با	ز	ب	پک	جُر	ع	می	عا	ق	ل	قَر	زا	ن	شُد

به این ترتیب گزینه «۳» پاسخ پرسش است. (جعفری) (درس پنجم - هماهنگی پاره‌های کلام)

۱۲- گزینه «۱» - بررسی بیت‌ها:

«الف»:

س	خَن	گو	ی	ده	قا(ن)	چ	گو	بَد	ن	خُست
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-
ک	نا	می	ب	زُر	گی	ب	گی	نی	ک	جُست

«ب»:

چُن	ق	ل	ما	مد	ش	د	نا	غا	ز	گَرَد
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-
چش	م	ج	ها(ن)	را	ب	س	خَن	با	ز	گَرَد

«ج»:

ای	نا	م	ت	په	ت	ری(ن)	س	را	غاز
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
بی	نا	م	ت	نا	م	کی	ک	نم	باز

به این ترتیب گزینه «۱» علامت هجاهای بیت‌های صورت سؤال را به درستی نشان می‌دهد. (جعفری) (درس پنجم - هماهنگی پاره‌های کلام)

۱۳- گزینه «۲» - بررسی گزینه‌ها: گزینه «۱»:

خُد	کَر	د	ن	جُر	م	دو	س	تان	دی	دَن
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	-
رَس	می	ست	ک	دَر	ج	ها(ن)	ت	آ	وَر	دی

گزینه «۲»:

ب	ق	یا	س	دَر	ن	گَن	جی	ی	ب	وَص	ف	دَر	ن	یا	بی
U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
م	ت	حی	ی	رَم	د	رَو	صا	ف	ج	ما	ل	رو	ی	زی	بَت

گزینه «۳»:

گَر	س	رَم	می	ر	و	دَر	عه	د	ت	سَر	با	ز	ن	پی	چَم
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
تا	ب	گو	بِن	د	پ	سَز	مَن	ک	ب	سَر	بِر	د	و	فا	را

گزینه «۴»:

دَر	خ	زان	با	سَر	و	نَس	ری	نم	ب	ها	ری	تا	ز	بود
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
دَر	ز	مین	با	ما	ه	پِر	وی(ن)	آ	س	ما	نی	دا	ش	نم

بنابراین بیت گزینه «۲»، با علامت هجاهای آورده‌شده در صورت سؤال هماهنگی دارد. (جعفری) (درس پنجم - هماهنگی پاره‌های کلام)

۱۴- گزینه «۴» - بررسی گزینه‌ها: گزینه «۱»:

با	هی	چ	کَس	ن	شا	نی	زا(ن)	دل	س	تا(ن)	ن	دی	دَم
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-
یا	مَن	خ	بَر	ن	دا	رَم	یا	او	ن	شا(ن)	ن	دا	رَد

گزینه «۲»:

می	سو	ز	مَز	ف	را	قَت	رو	یَز	ج	فا	ب	گَر	دان
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-
هیج	را(ن)	ب	لا	ی	ما	شُد	یا	رَب	ب	لا	ب	گَر	دان

گزینه «۳»:

گَف	نم	ک	کی	ب	بَخ	شی	بِر	جا	ن	نا	ت	وا	نم
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-
گَف	تا(ن)	ز	ما(ن)	ک	نَب	وَد	جا(ن)	دَر	م	یا	ن	حا	نل

گزینه «۴»:

چُن	عَم	ر	ت	به	کَر	دَم	چَن	دا(ن)	ک	ن	ن	گَه	کَر	دَم
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-	-
دَر	گَن	ج	خ	را	با	تی	أف	تا	د	خ	را	بُو	لا	

همان‌طور که می‌بینید هجاهای بیت گزینه «۴» با سه گزینه دیگر متفاوت است. (جعفری) (درس پنجم - هماهنگی پاره‌های کلام)

۱۵- گزینه «۴» - شاعر در مصراع دوم بیت چهارم هجای پایانی را کشیده آورده است ولی هجای پایانی اوزان شعر فارسی همیشه بلند محسوب می‌شود و اگر به جای آن هجای کشیده یا کوتاه بیاید، هم‌چنان آن را بلند می‌آوریم. در گزینه‌های دیگر هجاهای پایانی همگی بلند آورده شده‌اند. (جعفری) (درس پنجم - هماهنگی پاره‌های کلام)